

SOSYAL GÜVENLİK BİLGİLENDİRME ve REHBERLİK KILAVUZU

*SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Daire Başkanlığı*

Haziran 2020

GİRİŞ

Kayıt dışı istihdama neden olan birçok etkenden bir tanesi de çalışanların ve işverenlerin sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini yeterince bilmemeleri ve sosyal güvenliğin önemi konusunda yeterli bilinç seviyesine sahip olmamalarıdır. Bu nedenle, Sosyal Güvenlik Kurumu olarak, rehberlik anlayışını esas alan bir yöntem ile kayıtlı istihdamı teşvik etmeye çalışmaktayız. Kurumun denetim ile temel amacı da, işverenlere idari para cezası vererek gelirlerini artırmak değildir. Kurum, esas olarak işverenleri sosyal güvenlik mevzuatı ile ilgili yükümlülükleri konusunda bilgilendirerek, mevzuatın uygulanması aşamasındaki sorunları en aza indirmeye çalışmaktadır.

Bu çerçevede çeşitli dönemlerde belirlenen işyerleri, sendikalar, ilgili diğer STK'lar, basın-yayın kuruluşları rehberlik amacıyla ziyaret edilmekte veya bu gruplar aracılığıyla kamuoyuna yönelik çeşitli bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Bu faaliyetlerde işverenlere veya çalışanlara sosyal güvenliğin önemi, kayıt dışı istihdamın olumsuz sonuçları, sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri, uygulanmakta olan sigorta primi teşvikleri, yapılandırma gibi konulara ilişkin bilgilerin verilmesi amaçlanmaktadır.

Belirtilen konularda verilecek bilgilerin olabildiğince standart hale getirilmesi ve bilgilendirme veya rehberlik faaliyetlerinde bulunacak personele yardımcı olması amaçlarıyla bu kılavuz hazırlanmıştır. Kılavuzda sosyal güvenliğin önemi, kayıt dışı istihdamın olumsuz sonuçları, işveren yükümlülükleri, uygulanan teşvikler, sahte sigortalılık, yabancı çalışma izni ve idari para cezalarına ilişkin kısa ve hatırlatıcı bilgilere yer verilmiştir. Bu kılavuz hedef kitleye dağıtılmak amacıyla değil, rehberlik faaliyetlerine katılacak personele yardımcı olması amacıyla hazırlanmıştır. Yapılacak olan faaliyetlerde hedef kitlenin yapısına göre veya işyerinin sektörüne, büyüklüğüne, bölgesine ve diğer özelliklerine göre, bu kılavuzdaki bilgilerden gerekli olanlar anlatılacaktır. Bu kılavuz her ne kadar 2020 yılı içerisinde yapılacak bilgilendirme ve rehberlik faaliyetlerinde kullanılmak amacıyla hazırlanmış olsa da, ünitelerce yapılacak diğer faaliyetlerde de kullanılabilir.

1. SOSYAL GÜVENLİK NEDEN ÖNEMLİDİR?

Sosyal güvenlik, toplumun zor durumda olan bireyelerine yardım edilmesini daha iyi durumda olan kişilerin vicdanına veya yardımına bırakmayarak, toplumsal dayanışmayı kurumsal ve düzenli işler hale getirmekte ve tüm ülke vatandaşlarına hak olarak sunmaktadır. Sosyal güvenlik sistemi vatandaşlara hayatları boyunca sağlık hizmeti vermeyi, asgari bir gelir düzeyi sağlamayı ve kişileri mesleki, fizyolojik ve sosyo-ekonomik nitelikteki risklere karşı korumayı ve bu risklerden doğan zararları gidermeyi amaçlayan sistemdir.

Ülkemizde sosyal güvenlik, anayasal bir hak olarak Anayasa'nın 60'ıncı maddesinde yer alan "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar" hükmü ile güvence altına alınmıştır. Çalışanların sosyal güvenlik sistemine dahil olmaları hak ve aynı zamanda bir yükümlülüktür. Çalışmaya başlayan herkes kanunen mutlaka sosyal güvenlik sistemine dâhil olmak zorundadır. Çalışanlar kanunen bu hakkın yerine getirilip getirilmediğini işverenlerden isteme ve yerine getirilmediği takdirde yasal yollara başvurma haklarına sahiptir. İşverenler açısından da; gerek kendisini gerekse yanında çalıştırdığı kişileri sosyal güvenlik kurumuna bildirmek zorundadır.

Sosyal güvenlik sistemi sigortalı çalışan kişilere birçok fayda sağlar. Bunlardan önemli bazıları şunlardır:

- ✓ Sigortalı çalışan kişi ve aile bireyleri sağlık hizmetlerinden yararlanabilirler.
- ✓ Sigortalı çalışanlara iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hali nedenleriyle çalışmadığı sürelerde maaşının işveren tarafından ödenmeyen kısmını karşılamak üzere geçici iş göremezlik ödeneği ödenir.
- ✓ Sigortalı çalışanlara iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle kısmen veya tamamen çalışamaz duruma gelmesi halinde sürekli iş göremezlik geliri bağlanır.
- ✓ Sigortalının aile bireyelerine, sigortalı iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle hayatını kaybetmesi halinde ölüm geliri bağlanır.
- ✓ Sigortalı herhangi bir nedenle sakatlanıp çalışamaz duruma geldiğinde malullük aylığı bağlanır.
- ✓ Sigortalı, belli bir yaşa geldiğinde yine prim şartlarını da sağlıyorsa kendisine yaşlılık aylığı bağlanır.
- ✓ Sigortalı öldüğünde eş ve çocukları ile anne ve babasına ölüm aylığı bağlanır.
- ✓ Cenaze yardımı ve emzirme ödeneği ödenir.

2. KAYIT DIŞI İSTİHDAM VE SONUÇLARI

Kayıt dışı istihdam, çalışanların Sosyal Güvenlik Kurumuna hiç bildirilmemesi ya da çalışma gün veya ücretlerinin eksik bildirilmesidir. Yani sigortasız işçi çalıştırma durumunda olduğu gibi, çalışma sürelerinin veya ödenen ücretlerin eksik bildirilmesi de kayıt dışı istihdam olarak değerlendirilmektedir.

Çalışanların sigortalı olarak çalıştırılmaları anayasal bir hak olmakla birlikte aynı zamanda hem çalışanlar hem de işverenler açısından bir zorunluluktur. Yani işverenlerin çalışanlarını sigortasız olarak çalıştırma hakları olmadığı gibi çalışan kişilerin de sigortasız çalışmak veya sigortasız çalışmayı istemek gibi bir hakları söz konusu değildir. Bu şekilde çalışmayı isteyen kişilerin sigortasız çalıştırıldığıının tespiti halinde işverenlere yönelik yaptırımlar uygulanmakta, işverenler kendilerince kötü niyetli olmalarına rağmen mağdur olabilmektedir. Özellikle emekli aylığı alan, dul veya yetim aylığı alan, sosyal yardım alan veya bakmakla yükümlü konumunda olan bazı kişilerin sigortasız çalışma konusunda daha istekli oldukları bilinmektedir. Bu kimselerin sigortasız çalışma konusundaki talepleri karşısında işverenlerin yasal yükümlülüklerini yerine getirme bilinciyle ve tespiti halinde mağduriyet yaşamama amacıyla gereken dikkati göstermeleri gerekmektedir.

Kayıt dışı istihdamın toplumun sosyal ve ekonomik değerleri üzerinde birçok olumsuz etkisi bulunmaktadır. Kayıt dışı istihdam, hem çalışanlar ve işverenler hem de devlet açısından birçok olumsuz etkiye yol açmaktadır.

2.1. Çalışanlar Üzerindeki Etkileri

- ✓ Kayıt dışı çalışan işçinin emekli olma hakkı yoktur. Çalışamaz yaşa geldiğinde başkalarının yardımına muhtaç olur.
- ✓ Herhangi bir nedenle sakatlanıp çalışamaz duruma gelindiğinde malullük aylığından yararlanılamaz.
- ✓ Hayatlarını kaybetmeleri durumunda geride kalan eş ve çocuklar ölüm aylığı hakkından yararlanamazlar.
- ✓ İşsiz kalması durumunda işsizlik sigortasından faydalanamazlar.
- ✓ Genel sağlık sigortası primlerini kendileri ödemek zorunda kalabilirler. Hastalık veya analık durumunda kendisi ve ailesi için istenmeyen durumlarla karşılaşma riski yüksektir.
- ✓ İş kazası ve meslek hastalığına karşı alınması gereken önlemlerden yoksun olarak çalışmak zorunda kalırlar. İş kazası ve meslek hastalığı halinde ise sağlanan haklardan yararlanamama riskleri çok yüksektir.
- ✓ Ücret ve diğer sosyal haklar konusunda Kanunların sağladığı korumadan yoksun olarak daha kötü şartlarda çalışırlar.
- ✓ İhbar ve kıdem tazminatından yoksun kalırlar.
- ✓ Yıllık izin, haftalık izin, doğum izni gibi haklardan faydalanamazlar.

2.2. İşverenlerin Üzerindeki Etkileri

- ✓ Yapılacak denetimler ve tespitler sonucu yüksek tutarlarda idari para cezası uygulanır. Bunun sonucunda işyerinin kapanması riski de vardır.
- ✓ Sadece 1 sigortalıyı 1 ay sigortasız çalıştırdığı tespit edilen işverene toplam 11.771 TL idari para cezası uygulanmaktadır. Yapılan tespitte işçinin sigortasız çalıştırıldığı süre 6 ay ise 41.202 TL, 1 yıl ise 76.518 TL idari para cezası uygulanmaktadır (2020 yılı için geçerli). Ayrıca bu çalışmalara ait primler gecikme cezası ve faiziyle birlikte tahsil edilir.
- ✓ Bu işyerlerinin yararlanmakta olduğu sigorta prim teşvikleri durdurulur.
- ✓ Yaşanacak iş kazası ve meslek hastalıkları karşısında devlete ve işçilere karşı ağır idari ve adli yükümlülükler doğar.
- ✓ Haksız rekabete neden olur ve piyasa dengesinin bozulmasına zemin hazırlar.
- ✓ Devlet ve özel sektör tarafından sağlanan teşvikler ile hibe ve kredi avantajlarından faydalanılamaz.
- ✓ Vergi avantajı sağlayan indirim ve gider yazma gibi avantajlardan yararlanma hakkı yoktur.
- ✓ İşyerinde çalışanların verimliliği ve motivasyonu azalır.
- ✓ Ölçek ekonomilerden yararlanılamadığından büyüyemezler, marka oluşturma ve pazarda yer edinme şansları azalır.

2.3. Kamu Yönetimi Üzerindeki Etkileri

- ✓ Vergi ve prim kaybına, sosyal güvenlik açığına neden olur.
- ✓ Sosyal güvenlik sisteminde çalışan/emekli dengesinin bozulmasına neden olur.
- ✓ Primsiz ödemelerin artmasına neden olur.
- ✓ Gelir dağılımının bozulmasına ve kaynak dağılımında etkinliğin bozulmasına neden olur.
- ✓ Ekonomide kurumsallaşma eğiliminin azalmasına zemin hazırlar.
- ✓ Ekonomik verilerin güvenilirliğine zarar verir ve ekonomik kararların öngörülen etkileri yaratmasına engel olur.

3. BİLGİ EDİNME, İHBAR ve ŞİKAYET

Çalışanların çalışmalarının işverenler tarafından bildirilip bildirilmediğini veya hangi kazanç seviyesinden bildirildiğini kısa sürede öğrenebileceği birçok yol vardır. Bunlar:

- ✓ PTT'den alınan e-devlet şifresi ile www.turkiye.gov.tr adresinden sorgulama yapılabilir,
- ✓ 7 gün 24 saat "ALO 170" Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi i aranabilir,
- ✓ Telefonun kısa mesaj bölümüne P boşluk TC Kimlik Numarası boşluk Aile Sıra Numarası yazılarak 5502'ye bütün operatörlerden kısa mesaj gönderilebilir,

- ✓ Yine il ve ilçelerde bulunan tüm sosyal güvenlik il müdürlüğü veya sosyal güvenlik merkezine başvurarak da, sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmadığı ve hangi kazanç seviyesinden bildirildiği kısa sürede öğrenilebilir.

Çalışanlar sigortasız çalıştırdıklarını ya da ücretlerinin veya çalışma sürelerinin eksik bildirildiğini düşündüklerinde, ihbar ve şikayetlerini Sosyal Güvenlik Kurumu'na şu yollarla iletebilir:

- ✓ Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi "ALO 170" i 7 gün 24 saat arayabilir.
- ✓ En yakın sosyal güvenlik il müdürlüğü veya sosyal güvenlik merkezine şikâyetleri iletebilir.
- ✓ Her türlü istek, şikâyet, ihbar, görüş ve öneriler CİMER yani Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi üzerinden de yapılabilir.

4. İŞVEREN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

4.1. İşverenin İşyerine İlişkin Yükümlülükleri

İşverenin işyerine ilişkin; işyerinin bildirilmesi ve belgelerin ibrazı olmak üzere iki önemli yükümlülüğü vardır.

4.1.1. İşyerinin Bildirilmesi

- ✓ İşverenler açtıkları işyerlerini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihe kadar işyeri bildirgesi ile SGK'ya bildirmekle yükümlüdürler. İşverenler işyeri bildirgesini SGK'ya e-sigorta yoluyla veya kağıt ortamında veya posta yolu ile gönderebilirler.
- ✓ İşyerinin nakli, devredilmesi, başka bir işyeri ile birleşmesi, adi şirketlerde yeni ortak alınması gibi durumlarda işverenin 10 gün içinde işyeri bildirgesini düzenlemesi gerekir. İşverenin ölümü söz konusuysa ölüm tarihinden itibaren 3 ay içinde mirasçıların işyeri bildirgesi düzenlemesi gerekir. İşyeri başka bir ile nakledilirse 10 gün içinde işyeri bildirgesi verilir. Ancak il içi nakilde işyeri bildirgesi verilmez, bu durumda işverence eski ve yeni SGK birimine yazı ile bildirmesi yeterli olur.

4.1.2. Belgelerin İbrazı

- ✓ İşverenlerin işyerine ilişkin ikinci yükümlülüğü istenilen belgelerin ibraz edilmesidir. İşverenler denetime yetkili memurlarca istenilmesi halinde işyeri defter, kayıt ve belgeleri tebligatın alındığı tarihi takip eden 15 gün içinde ibraz etmekle yükümlüdürler.

4.2. İşverenin Sigortalılara İlişkin Yükümlülükleri

İşverenin işyerine ilişkin yükümlülükleri yanında ayrıca çalışanlara yönelik yapması gereken kanuni yükümlülükleri de vardır. Bunlar; işe girişin bildirilmesi, işten ayrılışın bildirilmesi, Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinin verilmesi, primlerin ödenmesi, iş kazasının, meslek hastalığının ve istirahat dönemlerinde işçinin çalışıp çalışmadığının bildirilmesidir. Ayrıca yabancı çalışanlar için çalışma izni almak, ücretleri bankalar aracılığıyla ödemek, yapılan bildirimlerde sahte ve gerçeğe aykırılığın olmaması gibi yükümlülükler de söz konusudur.

4.2.1. İşe Girişin Bildirilmesi

- ✓ İşverenler çalıştırdığı sigortalıları çalışmaya başlamadan önce sigortalı “İşe Giriş Bildirgesi” ile SGK’ya bildirmekle yükümlüdürler.
- ✓ İşverenler, sigortalı işe giriş bildirgelerini kendilerine verilen şifre ile SGK’ya e-sigorta kanalıyla kolayca gönderebilirler.
- ✓ İşe giriş bildirgelerini elektronik ortamda göndermek zorunludur. Bu nedenle elden veya posta yoluyla gönderilen işe giriş bildirgeleri süresinde verilmiş olsa dahi, işverenlere idari para cezası uygulanır.

4.2.2. İşten Ayrılışın Bildirilmesi

- ✓ İşverenler çalıştırdığı sigortalıların işten ayrılması halinde en geç 10 gün içinde “Sigortalı İşten Ayrılış Bildirgesi” ile SGK’ya bildirmekle yükümlüdür.
- ✓ İşverenler, kendilerine verilen şifre ile sigortalıların işten ayrılış bildirgelerini elektronik ortamda e-Sigorta kanalıyla kolayca gönderebilirler.
- ✓ Elden veya posta yoluyla verilen işten ayrılış bildirgeleri için süresinde verilse dahi, idari para cezası uygulanır.

4.2.3. Aylık Prim Ve Hizmet Belgesinin Verilmesi

- ✓ İşverenler çalıştırdığı sigortalıların prime esas kazançlarını ve çalıştıkları gün sayılarını “Aylık Prim Ve Hizmet Belgesi” ile her ay SGK’ya bildirmekle yükümlüdürler.
- ✓ İşverenler kendilerine verilen şifre ile sigortalının “Aylık Prim ve Hizmet Belgesini” elektronik ortamda gönderirler.
- ✓ Aylık Prim ve Hizmet Belgesini ücret ödeme dönemi ayın 1’i ile 30’u arası olan işverenler sigortalının çalıştığı ayı izleyen ayın 23’üne kadar, ücret ödeme dönemi ayın 15’i ile 14’ü arası olan işverenler ise izleyen ayın 7’sine kadar gönderir.
- ✓ Aylık Prim Hizmet Belgesi ile çalıştırılan sigortalıların çalışma gün sayıları, prime esas kazancı ve sigortalıların kimlik bilgileri ile beraber; fiilen yaptığı işe uygun meslek kodları da doğru bit şekilde

girilmelidir. Bu bilgilerin gerçeğe aykırı olarak bildirilmesi durumunda, aykırılığın türüne göre farklı tutarlarda idari para cezası uygulanacaktır.

- ✓ Belgenin gönderilmesi gereken sürenin son gününün resmi tatile rastlaması halinde, aylık prim ve hizmet belgesi, son günü izleyen ilk iş günü içinde SGK'ya, e-Sigorta kanalıyla gönderilebilecektir.
- ✓ Diğer taraftan APHB ile Maliye Bakanlığı'na verilen Muhtasar Beyanname 2016 yılında yasalaşan 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birleştirilerek "Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi" uygulaması hayata geçirilmiştir. Ancak uygulama pilot illerde hayata geçirilmiş olmakla birlikte diğer illerde 01/07/2020 tarihinde başlayacaktır.
- ✓ Muhtasar Prim ve Hizmet Beyannamesi uygulaması ile birlikte sigortalıların meslek adı ve kodlarının, işyerinde filen yaptıkları işe uygun şekilde bildirimeleri de zorunlu hale getirilmiştir. Bu bilgileri gerçeğe aykırı bildiren işyerlerine her ay için 1 asgari ücrete kadar (2.943TL) olmak üzere sigortalı başına asgari ücretin 1/10'u tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

4.2.4. Prim Oranları Ve Primlerin Ödenmesi

- ✓ APHB'de belirtilen prime esas kazancın alt sınırı brüt asgari ücret, üst sınırı da brüt asgari ücretin 7,5 katıdır.
- ✓ Primlerin hesaplanmasında kullanılan prim oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır: Bir işçi için işsizlik sigortası dahil; işveren payı 22,5 işçi payı 15 olmak üzere, toplamda %37,5 oranında prim ödenir.

Sigorta Kolları	İşçi	İşveren	Toplam
Kısa Vadeli Sigorta Kolları (iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık için)	-	% 2	% 2
Uzun Vade Sigorta Kolları (yaşlılık, malullük ve ölüm sigortası için)	% 9	% 11	% 20
Genel Sağlık Sigortası	% 5	% 7,5	% 12,5
İşsizlik Sigortası	1	2	3
Toplam	22,5	15	37,5

- ✓ Ücret Ödeme dönemi ayın 1' i ile 30' u arası olan işverenler, çalıştırdıkları sigortalıların primlerini en geç takip eden ayın sonuna kadar ödemelidirler.
- ✓ Ücret Ödeme dönemi ayın 15' i ile 14'ü arası olan işverenler ise, en geç takip eden dönemin 14'üne kadar primlerini SGK'ya ödemelidirler.
- ✓ Prim ödemeleri Kumumun anlaşmalı olduğu bankalar aracılığıyla veya kredi kartı ile yapılabilir.

- ✓ Ödeme süresinin son gününün resmi tatile rastlaması halinde, prim tutarları primler en geç son günü izleyen ilk iş günü içinde Kuruma ödenmelidir.
- ✓ Primlerin zamanında ödenmemesi halinde gecikmenin olduğu ilk 3 ay için gecikme cezası ve gecikme zammı, takip eden dönemler için ise gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir.

4.2.5. İş Kazasının Ve Meslek Hastalığının Bildirilmesi

- ✓ Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada, görevlendirme ile işyeri sınırları dışına çıktığında, işyeri tarafından sağlanan servisle yolculuk ederken veya sigortalıya ayrılan emzirme sürelerinde herhangi bir kaza geçirmesi durumunda bu iş kazası sayılır.
- ✓ İşverenler çalıştırdığı sigortalının iş kazası geçirmesi halinde kolluk kuvvetlerine derhal, SGK'ya ise kazadan sonraki 3 işgünü içinde bildirmekle yükümlüdür.
- ✓ Sigortalının yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartlarından dolayı geçici veya sürekli rahatsızlanması söz konusuysa bu durum ise meslek hastalığı kapsamına girer.
- ✓ İşverenler, çalıştırdığı sigortalının meslek hastalığına yakalanması halinde, durumu öğrendiği gün dahil, 3 iş günü içinde SGK'ya bildirmekle yükümlüdür.
- ✓ İş kazası ve meslek hastalığının bildirimini www.sgk.gov.tr adresinden "Çalışılmadığına Dair Bildirim Girişi" bölümünden İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirim Formu ile elektronik ortamda yapılır.
- ✓ Bu bildirimlerin yapılmaması durumunda (6331 sayılı Kanuna göre) işyerinin tehlike sınıfına göre yaklaşık 14.064 TL'ye kadar (2020 yılı için) idari para cezası uygulanır.
- ✓ İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse, SGK'dan sigortalıya veya hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ödettirilir.

4.2.6. İstirahat Dönemlerinde Sigortalının Çalışıp Çalışmadığının Bildirilmesi

- ✓ İşverenler, sigortalıya verilen istirahat süresinde sigortalının çalışıp çalışmadığını elektronik ortamda bildirmekle yükümlüdürler.
- ✓ Sigortalılar hastalandığında ve geçici olarak iş göremez duruma düştüğünde hekim tarafından kendisine istirahat raporu verilebilir. Bu durumda:
 - Sigortalının istirahatli olduğu dönemde çalışıp çalışmadığını,
 - Sigortalıya raporlu olunan aylarda yapılan prim, ikramiye ve bu nitelikteki ödemeleri,
 - İstirahatin başladığı tarih itibarıyla prim ödeme hâlinin devam edip etmediği, hususları SGK'ya bildirilmelidir.

4.2.7. Yabancı Çalışanlar İçin Çalışma İzni Alınması

- ✓ İşverenlerce çalıştırılacak kişi yabancı uyruklu ise önceden çalışma izni alınması gerekmektedir.
- ✓ Çalışma izni talep edilen işyerinde en az 5 T.C. vatandaşının istihdamı zorunludur. Aynı işyerinde birden fazla yabancı için çalışma izni talebinde bulunulması durumunda, çalışma izni verilen ilk yabancından sonraki her bir yabancı için ayrı ayrı 5 T.C. vatandaşı istihdamı aranacaktır.
- ✓ İşyerinin ödenmiş sermayesinin en az 100.000 TL veya brüt satışlarının en az 800.000 TL veya son yıl ihracat tutarının en az 250.000 ABD Doları olması gerekmektedir.
- ✓ Dernek ve vakıflarda çalışacak yabancılara ilişkin izin taleplerinde 2 nci madde, yabancı devlet havayollarının Türkiye temsilciliklerinde, eğitim sektörü ve ev hizmetlerinde çalışacak yabancıların çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde ise, 2 inci ve 3 üncü maddeler uygulanmaz.
- ✓ Eğlence sektörünün ve turizm-animasyon organizasyon firmalarının uzmanlık ve ustalık gerektiren işlerinde istihdam edilecek yabancılar için en az 10 T.C. vatandaşı çalıştırılması halinde her bir yabancı için ayrı ayrı beş T.C. vatandaşı istihdamına ilişkin kota ayrıca uygulanmayacaktır.
- ✓ İşveren tarafından yabancıya ödeneceği beyan edilen aylık ücret miktarının yabancıнын görev ve yetkinliği ile bağdaşır seviyede olması zorunludur. Buna göre, yabancıya ödenecek ücretin en az başvuru tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan asgari ücret tutarı dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenen seviyede olması gerekir.
- ✓ Çalışma izni değerlendirme kriterlerine tabi olmayan yabancılar aşağıda belirtilmiş olup, burada belirtilen yabancıların çalışabilmeleri için çalışma izni almaları zorunludur. Çalışma izin başvuruları çalışma izni değerlendirme kriterlerine tabi tutulmaksızın sonuçlandırılan söz konusu yabancıların bu kapsamda bulduklarını T.C. resmi makamlarından alınmış belgelerle kanıtlamaları zorunludur. Bu gruplar:
 - Anne, baba veya çocuğu Türk vatandaşı olan yabancılar,
 - En az üç yıl süreyle Türk vatandaşı ile evlilik birliği içinde yaşayan yabancılar,
 - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı yabancılar,
 - Türk ve akraba toplulukları uygulamaları çerçevesinde ikamet izni verilmiş olan yabancılar,
 - İnsani mülahazalar çerçevesinde ikamet izni verilmiş olan yabancılar,
 - İnsan ticareti mağduru olarak ikamet izni verilmiş olan yabancılar,
 - Vatansız statüsünde ikamet izni verilmiş olan yabancılar.
- ✓ Çalışma izni başvuruları elektronik ortamda <https://ecalismaizni.ailevecalisma.gov.tr/#/eizin> adresinden yapılabilir.
- ✓ İşverenler bu adresteki Yabancıların Çalışma İzni Otomasyon Sisteminde e-imza ile işyeri kaydı oluşturur. Başvuru Bakanlık tarafından uygun olarak değerlendirilirse belirlenecek çalışma izni harcı ve değerli kağıt bedeli ödemesi yapılarak çalışma izni alınır.
- ✓ Çalışma izni olmadan yabancı işçi çalıştırılması durumunda işverene 10.812 TL'ye kadar (2020 yılı için) idari para cezası uygulanır.

4.2.8. Ücretlerin Banka Aracılığıyla Ödenmesi

- ✓ 2009 yılında ücretlerin banka kanalıyla ödenmesine dair düzenleme yapılmış ve 10 ve üzeri işçi çalıştıran işverenlerin ücretleri banka aracılığıyla ödemesi zorunlu hale getirilmiştir.
- ✓ 2016 yılında yapılan değişiklik ile; işverenlerin Türkiye genelinde çalıştırdıkları işçi sayısının en az 5 olması halinde çalıştırdıkları işçilere yapacakları ücret dahil her türlü ödemenin kanuni kesintileri düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemesi zorunlu hale getirilmiştir.

5. SİGORTA PRİM TEŞVİKLERİ

Sigorta primi teşvikleri; ülkemizde istihdamın ve üretimin artırılması, kayıt dışı istihdamın engellenmesi, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, engelli istihdamının artırılması, genç ve kadınların işgücüne katılımının artırılması gibi amaçlarla işverenlerin ödemeleri gereken sigorta primlerinin belirli oranda ve sürede Devletçe karşılanması anlamına gelmektedir.

Genel olarak uygulanan bu teşviklerden yararlanabilmeleri için işverenlerin sigortasız işçi çalıştırmamak, SGK'ya verilmesi gereken bildireleri zamanında vermek, primlerini düzenli ve zamanında ödemek, sahte sigortalı bildiriminde bulunmamak gibi temel yükümlülükleri yerine getirmeleri gerekmektedir. Bunun yanında her bir teşvik uygulaması için farklı bazı özel şartlar da söz konusudur.

Devlet, teşvikin türüne göre sigorta primi işveren hissesi veya sigortalı hissesi ile birlikte işveren hissesinin tamamına kadarını karşılayarak işverenlerin maliyetleri önemli ölçüde düşürmelerini sağlamaktadır.

5.1. 5 Puanlık Prim İndirimi

- ✓ SGK'ya borcu bulunmayan işverenlerin, çalıştırdıkları sigortalılara ait aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içinde göndermeleri ve primlerini yasal süresi içinde ödemeleri durumunda malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır.
- ✓ Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri ilk tespit tarihinde bir ay süreyle, ilk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde tekrar eden her bir tespit için ise bir yıl süreyle bu teşvikten yararlanamaz.

5.2. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlar Uyarınca Uygulanan Sigorta Primi Teşviki (Yatırım Teşviki)

- ✓ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgelerine göre gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için, asgari ücret üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya Cumhurbaşkanınca istatistiki bölge

birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanmaktadır.

- ✓ Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri ilk tespitinde bir ay süreyle, ilk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde tekrar eden her bir tespit için ise bir yıl süreyle bu teşvikten yararlanamaz.

5.3. Bölgesel Gelişmişlik Düzeyine Göre Sigortalı İşçi Çalıştıran İşverenlere Yönelik Uygulanan Sigorta Prim Teşviki (İlave 6 Puanlık İndirim)

- ✓ Sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi düşük olan 51 il ile Bozcaada ve Gökçeada ilçelerinde faaliyet gösteren özel sektör işverenleri için uygulanan bu indirim kapsamında; sigortalıların öncelikle prime esas kazanç üst sınırına kadar olan kazançlar üzerinden 5 puanlık indirim, ardından prime esas kazanç alt sınırına kadar olan kazançlar üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primlerinde 6 puanlık indirim sağlanmaktadır. Bu durumda işveren 5 puan ile birlikte 11 puanlık teşvikten faydalanır. (6+5)
- ✓ Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri ilk tespitinde bir ay süreyle, ilk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde tekrar eden her bir tespit için ise bir yıl süreyle bu teşvikten yararlanamaz.
- ✓ Bu indirim kapsamındaki iller ve indirimden yararlanma süreleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Afyonkarahisar, Amasya, Artvin, Bartın, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzincan, Hatay, Karaman, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Nevşehir, Rize, Sivas, Trabzon, Uşak	31/12/2020 tarihine kadar
Adıyaman, Aksaray, Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli, Yozgat	31/12/2020 tarihine kadar
Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van, ile Bozcaada ve Gökçeada	31/12/2020 tarihine kadar

5.4. Yurtdışına Götürülen/Gönderilen Sigortalılar İçin İşverenlere Uygulanan Sigorta Primi Teşviki

- ✓ İşverenlerin, yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere yurt içinden götördükleri 4/1-(a) kapsamındaki sigortalılar için ödenecek genel sağlık sigortası primi işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanmaktadır.
- ✓ Bahse konu indirimden yararlanabilmek için; aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde Kuruma verilmesi, bu sigortalılara ilişkin olarak ödenmesi gereken sigorta primi tutarlarının

Hazinece karşılanmayan kısmının yasal süresi içinde işverenlerce ödenmiş olması, Kurumumuza sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması veya borcu bulunmakla birlikte bu borçların yapılandırılmış ya da taksitlendirilmiş olması, gerekmektedir.

- ✓ Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri ilk tespitle bir ay süreyle, ilk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde tekrar eden her bir tespit için ise bir yıl süreyle bu teşvikten yararlanamaz.

5.5. Mesleki Belge Sahibi Olan Sigortalıların, Kadınların ve Gençlerin İstihdamı Halinde Uygulanan Sigorta Primi Teşviki (Genç ve Kadın Teşviki)

- ✓ 31/12/2020 tarihine kadar işe alınan 18 yaş ve üstü tüm kadınlar ve 18-29 yaş aralığındaki gençlerin istihdam edilmesi halinde mesleki eğitimin kapsamına göre değişen sürelerde, en fazla 54 aya kadar sigorta primi işveren payının tamamı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmaktadır. Yararlanma süreleri erkeklere ve kadınlara, sahip olunan belgelere ve yaşa göre değişmektedir.
- ✓ Teşvikten yararlanma şartları;

Sigortalı Yönünden:

- 01/03/2011 ila 31/12/2020 tarihleri arasında işe alınmış olmalı,
- 18 yaşından büyük olmalı,
- İşe alındığı tarihten önceki altı aylık dönemde işsiz olmalı,
- Ortalama sigortalı sayısına ilave çalıştırılmalı.

İşyeri Yönünden:

- Aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Kuruma verilmesi,
- Primlerin yasal süresi içerisinde ödenmesi,
- Kayıt dışı sigortalı çalıştırılmaması,
- Kuruma borcun bulunmaması (varsa da yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması),
- Sigortalının, işe alındığı tarihten önceki son altı aylık dönemde Kuruma bildirilen sigortalı sayısının ortalamasına ilave olarak çalıştırılması.

- ✓ Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilen işyerleri ilk tespitle bir ay süreyle, ilk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde tekrar eden her bir tespit için ise bir yıl süreyle bu teşvikten yararlanamaz.

5.6. İşbaşı Eğitim Programını Tamamlayan Sigortalıların İstihdamı Halinde Uygulanan Teşvik

- ✓ 18 -29 yaş aralığında İŞKUR tarafından 31/12/2018 tarihine kadar başlatılan işbaşı eğitim programlarını tamamlayanların; programın bitiminden en geç üç ay içinde programı tamamladıkları meslek alanında işe alınması ve 23/4/2015 tarihi ve sonrasında işe alınmış olması şartıyla, asgari ücret üzerinden hesaplanacak sigorta primi işveren payının tamamı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

- ✓ Yararlanma süreleri işbaşı eğitim programının başladığı tarih ve sektörlere göre 30 ila 48 ay arasında değişmektedir.
- ✓ Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmede tespit edilen işyerleri ilk tespitte bir ay süreyle, ilk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde tekrar eden her bir tespit için ise bir yıl süreyle bu teşvikten yararlanamaz.

5.7. İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamı Halinde Teşvik

- ✓ 1/10/2009 veya sonraki bir tarihte işe alınmış ve işsizlik ödeneği almaya hak kazanmış olan kişilerin; işe alındıkları işyerine ait son altı aylık dönemde, ortalama sigortalı sayısına ilave olarak işe alınmaları ve işsizlik ödeneği almaya hak kazanmış olan sigortalının işsizlik ödeneği almaya hak kazanmadan önce son çalıştığı işyeri haricindeki bir işyerinde işe başlamış olması kaydıyla, asgari ücret üzerinden hesaplanan;
 - KVSK prim tutarının %1'i,
 - MYÖ sigortası prim tutarının tamamı (%20),
 - GSS prim tutarının tamamı (%12,5),olmak üzere toplam %33,5 oranına isabet eden tutar sigortalının kalan işsizlik ödeneği süresince İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

5.8. Engelli İstihdamının Teşviki

- ✓ Engelli sigortalı istihdam eden tüm özel sektör işverenlerinin yararlandığı bu teşvik uygulaması ile istihdam edilen her bir engelli sigortalı için asgari ücret üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren payının tamamı Hazinece karşılanmaktadır.

5.9. Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinde Uygulanan Teşvik

- ✓ Kamu personeli hariç olmak üzere;
 - Teknoloji merkezi işletmelerinde,
 - Ar-Ge merkezlerinde,
 - Kamu kurum ve kuruluşlarca fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından desteklenen Ar-Ge projelerinde,
 - Uluslararası kuruluşlardan fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından desteklenen Ar-Ge projelerinde
 - TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde,
 - Rekabet öncesi işbirliği projelerinde,
 - Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde,
 - Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında ücreti gelir vergisinden istisna tutulan personel çalıştıran işletmelerde,çalışan veya Ar-Ge/Tasarım ve destek personele ilişkin sigorta primi işveren hissesinin yarısı, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na karşılanmaktadır.
- ✓ Bu teşvikten faydalanabilmek için aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Kurumumuza verilmesi ve sigortalının Ar-Ge/Tasarım personeli veya Ar-Ge personel sayısının %

10'u aşılmamak kaydıyla destek personeli ya da 4691 sayılı Kanun uyarınca ücreti gelir vergisinden istisna tutulmuş personel olması gerekmektedir.

- ✓ Söz konusu teşvik uygulaması 31/12/2023 tarihine kadar uygulanacaktır.

5.10.Kültür Yatırımlarını ve Girişimlerine Uygulanan Teşvik

- ✓ “Kültür Yatırım Belgesi” almış olan işverenler söz konusu belgenin alındığı tarihten itibaren yatırım aşamasında 3 yılı aşmamak kaydıyla, işyerlerinde fiilen çalışan sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin %50'si Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden ödenir.
- ✓ “Kültür Girişim Belgesi” almış olan işverenler söz konusu belgenin alındığı tarihten işletme aşamasında 7 yılı aşmamak kaydıyla işyerlerinde fiilen çalışan sigortalıların ise prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin %25'i, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden karşılanmaktadır.

5.11.İlave İstihdam Desteği

Prim Desteği:

- ✓ İşverenler tarafından 1/1/2018 ila 31/12/2020 tarihleri arasında işe alınan sigortalılar için; imalat veya bilişim sektöründe faaliyet gösteren işyerleri için; brüt asgari ücreti geçmemek üzere prime esas kazanç üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı, diğer sektörlerde faaliyet gösteren işyerleri için; prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanmaktadır.
- ✓ Destekten yararlanma süresi 12 ay olup, bu süre, işe giriş tarihi itibarıyla 18 yaşından büyük kadın, 18 yaşından büyük 25 yaşından küçük erkek sigortalılar ile Türkiye İş Kurumuna engelli olarak kayıtlı sigortalılar için sigortalının işe giriş tarihinden itibaren 18 ay olarak belirlenmiştir.
- ✓ İşe alınan sigortalının; işe alındıkları tarihten önceki üç aya ilişkin Kurumumuza verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde 10 günden fazla 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında kayıtlı olmaması ve Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsiz olması gerekmektedir.
- ✓ Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri ilk tespit tarihinde bir ay süreyle, ilk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde tekrar eden her bir tespit için ise bir yıl süreyle bu teşvikten yararlanamaz.

Ücret Desteği:

- ✓ İstihdam düzeyinin korunması ve ilave istihdam sağlanması amacıyla 2018 yılında SGK'ya bildirilen en az sigortalı sayısına 1 Şubat-30 Nisan 2019 tarihleri arasında ilave olarak işe alınan her bir sigortalı için sigorta primi teşviği ile birlikte günlük 67,36 TL, aylık 2.020,80 TL ücret desteği sağlanmakta, sağlanan destek İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

5.12.Sosyal Hizmetlerden Yararlanan Çocukların İstihdamı Halinde Uygulanan Teşvik

- ✓ Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sosyal hizmet modellerinden yararlananları istihdam eden işverenler için asgari ücret üzerinden hesaplanan sigorta primi ve işsizlik sigortası priminin sigortalı ve işveren hissesinin tamamı her bir sigortalı için beş yıl süreyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanmaktadır.
- ✓ İstihdam edilen sigortalının 2828 sayılı Kanununun Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının kapsamında olup; istihdam hakkından henüz yararlanmamış, istihdam hakkından yararlanmış ancak memuriyet ile ilişkisi kesilmiş, devlet memuru olma şartlarını taşımamaları sebebiyle kamu kurumlarında istihdamı sağlanamayan hak sahibi olması gerekmektedir.

5.13.Genç Girişimci Desteği

- ✓ Gelir Vergisi Kanununun genç girişimcilerde kazanç istisnasından faydalanan, mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük, 1/6/2018 tarihinden itibaren ilk defa 4/1-b kapsamında sigortalı sayılan genç girişimcilerimizin sigorta primleri 1 yıl süreyle Hazine tarafından karşılanmaktadır.

5.14.4/1-(b) Kapsamındaki Sigortalılara Yönelik 5 Puanlık İndirim

- ✓ 5510 sayılı Kanununun 4/1- (b) kapsamındaki aktif sigortalıların (5510 sayılı Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi ile isteğe bağlı sigortalılar ve muhtar sigortalılar hariç) Kurumumuza ödemesi gereken malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanmaktadır.
- ✓ Söz konusu 4/1-(b) sigortalıları %34,5 yerine %29,5 oranında prim ödemektedirler.
- ✓ Sigortalıların bu prim indiriminden yararlanabilmeleri için; primlerinin Hazinece karşılanmayan kısmının yasal süresi içinde ödemesi, Kuruma kendi sigortalılıklarından kaynaklanan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması gerekmektedir.

5.15.5510 Sayılı Kanunun Geçici 80 inci Maddesi Uyarınca Asgari Ücret Desteği

- ✓ Asgari ücret desteğindeki artışın işverenler üzerindeki sosyal güvenlik maliyetini azaltmak için asgari ücret uygulaması getirilmiştir.
- ✓ 5510/4-1 (a) kapsamında ve haklarında uzun vadeli sigorta kolları uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;
 - a) 2019 yılının aynı ayına ilişkin SGK'ya verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 128 TL ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının, 2020 yılı içinde ilk defa 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2020 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için günlük 2,50 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin SGK'ya ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilecek ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

b) Asgari ücret desteğine ilişkin prim gün sayısı hesabında; prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 256 TL olarak esas alınacaktır.

c) 2020 yılında destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2019 yılı Ocak ila Kasım ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannameleri ile 5510/4 (1-a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulması halinde ise destekten yararlanılamayacaktır.

- ✓ Gerekli şartları taşıyan işverenler 2020 yılının Ocak-Aralık döneminde günlük 2,5 TL ve aylık 75 TL olmak üzere asgari ücret desteğinden yararlanabileceklerdir.

5.16. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Ek 4 üncü Maddesi Kapsamında Sağlanan İşsizlik Sigortası Primi Teşviki

- ✓ 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 23/4/2015 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren Ek 4 üncü maddesi ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyerlerinde çalışanların işsizlik sigortası işveren payı teşvik olarak bir sonraki takvim yılından geçerli olmak üzere ve üç yıl süreyle %1 olarak alınmaktadır.

5.17. 10'dan Az Çalışanı Bulunan Çok Tehlikeli ve Tehlikeli sınıfta Yer Alan İşyerlerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi

- ✓ Ondan az çalışanı bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan özel sektör işyerlerini iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesini desteklemek amacıyla getirilmiştir.
- ✓ Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için sağlanacak iş sağlığı ve güvenliği hizmet bedelinin sigortalı başına günlük miktarı, 16 yaşından büyük sigortalılar için belirlenen asgari ücretin sırasıyla % 1,4 ve % 1,6'sıdır.
- ✓ İşverenlerin destek ödemelerini almak için Kurum adına tehlikeli ve çok tehlikeli işyerleri için tek bir yansıtma faturası düzenlemesi gerekmektedir.
- ✓ Çalıştırdıkları sigortalıları Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmediikleri tespit edilen işverenler, tespit yapıldığı ayı takip eden aydan başlanılarak sağlanan destekten üç yıl süreyle faydalanamaz ve kayıt dışı çalışanın işe başladığı aydan itibaren yapılan ödemeler Kurumca yasal faizi ile birlikte geri alınmaktadır.

6. SAHTE SİGORTALILIK VE SAHTE İŞYERİ

- ✓ İşyerlerinde sigortalı olarak bildirilen kişilerin o işyerinde fiilen çalışan kişiler olması gerekir. Bir işyerinde fiilen çalışmadığı halde sigortalı olarak bildirilen kişiler “sahte sigortalı” olarak değerlendirilmektedir.
- ✓ Fiilen çalışmadığı halde sahte sigortalı olarak bildirilen kişilerin hizmetleri iptal edilmekte, bu kişiler için ödenen primler iade edilmemekte ve SGK tarafından sahte olarak bildirilen sigortalılar için yapılan harcamalar (sağlık harcamaları, ödenekler, gelirler ve aylıklar) faiziyle birlikte geri alınmaktadır.
- ✓ Gerçekte herhangi bir şekilde mal veya hizmet üretilmemekle birlikte, bazı kişileri sigortalı olarak göstermek için kurulmuş paravan işyerleri “sahte işyeri” olarak değerlendirilmektedir.
- ✓ Sahte işyerleri Kurumca benimsenen çeşitli kriterlerine göre tespit edilmektedir. Sahte işyeri olduğu belirlenen işyerlerinden yapılan tüm bildirimler iptal edilmekte, buralardan sigortalı olarak bildirilen kişilerin sigortalılığı sahte sigortalı olarak değerlendirilmektedir. Bu kişilerin hizmetleri iptal edilmekte, adlarına yatan primler iade edilmemekte, yapılan harcamalar (sağlık harcamaları, ödenekler, gelirler ve aylıklar) faiziyle birlikte geri alınmaktadır.
- ✓ İşyerlerinde çalışan işçilerin çalışmadıkları başka bir işyerinden sigortalı olarak bildirilmeleri durumunda ise hem sigortasız çalıştırma (fiilen çalışılan işyerinde) hem sahte sigortalılık (fiilen çalışılmayan ancak bildirim yapılan işyerinde) söz konusu olmaktadır. Bu durumda hem sahte sigortalılığa ilişkin hem de sigortasız işçi çalıştırmaya ilişkin yaptırımlar uygulanmaktadır.
- ✓ İşyerinde fiilen çalışmayan kişilerin SGK’ya sigortalı olarak bildirilmesi evrakta sahtecilik olarak değerlendirildiğinden TCK’ya göre suç sayılmaktadır. Bu durumda ilgili işveren, muhasebeci ve sigortalılar hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmaktadır. Sahte işyeri de TCK’ya göre suç sayıldığından aynı uygulama sahte işyerlerinin tespiti halinde de söz konusudur.
- ✓ Bazı kötü niyetli muhasebeciler veya mali müşavirler tarafından işverenlerin bilgisi dışında bu uygulamalara başvurulduğu tespit edilmektedir. Bu durumda ilgili işverenler büyük mağduriyet yaşadığından, işverenlerin çalıştıkları muhasebeci ve mali müşavirler konusunda dikkatli olmaları gerekmektedir.

7. İDARİ PARA CEZALARI

Fiil		İdari Para Cezası
Sigortalı işe giriş bildirgesinin işveren tarafından	Yasal süreyi 30 gün geçtikten sonra verilmesi	Her Bir Sigortalı İçin 1 Asgari Ücret
	Yasal süreyi 30 gün geçmeden verilmesi	Her Bir Sigortalı İçin 1/4 Asgari Ücret
Sigortalı işe giriş bildirgesinin verilmediğinin kurumca tespit edilmesi		Her Bir Sigortalı İçin 2 Asgari Ücret
Sigortalı işe giriş bildirgesinin verilmemesinin kurumca tespit edildiği ya da kamu kurum ve kuruluşlarından alınan belgelerden tespit edilmesi halinde ilgili idarenin yazısının kuruma intikal ettiği tarihi takip eden bir yıl içerisinde tekrarlanması		Her Bir Sigortalı İçin 5 Asgari Ücret
Sigortalı işten ayrılış bildirgesinin yasal süre içinde verilmemesi		Her Bir Sigortalı İçin Asgari Ücretin 1/10'u
İş yeri bildirgesinin yasal süre içinde verilmemesi	Bilanço esasına tabi işyeri	3 Asgari Ücret
	Diğer defterlere tabi iş yeri	2 Asgari Ücret
	Deftere tabi olmayan iş yeri	1 Asgari Ücret
İş yeri bildirgesinin yasal süre içinde verilmemesi fakat 30 gün içinde verilmesi	Bilanço esasına tabi işyeri	3/4 Asgari Ücret
	Diğer defterlere tabi	1/2 Asgari Ücret
	Deftere tabi olmayan	1/4 Asgari Ücret
Aylık prim ve hizmet belgesi /Asıl (İşverence verilmesi)		Sigortalı Sayısı Başına Asgari Ücretin 1/5'i
Aylık prim ve hizmet belgesi /Ek	İşverence verilmesi	Sigortalı Sayısı Başına Asgari Ücretin 1/8'i
	Kurumca resen düzenlenmesi	Asgari Ücretin Yarısı
Sigortalının meslek adı/kodunun gerçeğe aykırı bildirilmesi halinde (muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde)		Sigortalı Başına Asgari Ücretin 1/10'u
Aylık prim hizmet belgesi (Ek / Asıl) (Mahkeme kararına, denetim raporu ve kamu idarelerinin belgelerine göre eksik gün ve kazanç bildirim olması hali)		2 Asgari Ücret
İş yeri kayıtlarının 15 gün içinde ibraz edilmemesi	Bilanço esasına göre deftere tabi	12 Asgari Ücret
	Diğer defterleri tutanlar	6 Asgari Ücret
	Defter tutmakla yükümlü değil iseler, asgari ücretin üç katı tutarında	3 Asgari Ücret
Denetim sonucu ortaya çıkan asgari işçilik tutarının mal edildiği her ay için		2 Asgari Ücret
Ücret bordrosundaki her bir geçersizlik		Asgari Ücretin Yarısı
Defterdeki her bir geçersizlik hali		Asgari Ücretin Yarısı
Denetimin engellenmesi halinde		5 Asgari Ücret
Denetimin engellenmenin cebir ve şiddet içermesi halinde		10 Asgari Ücret